

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۱/۰۶

خوشحال آصفی

د جدې غونډه

د ایران او سعودي د خپلمنځي رقابت بڼکار شوه

په داسې حال کې چې ټاکل شوي وه په روانه اونۍ کې د افغان سولې په تړاو د سعودي عربستان په جده ښار کې غونډه ترسره شي چې په کې به د امریکایي، پاکستانی، سعودي او وسله والو طالبانو د استازو تر څنګ د افغان حکومت استازي هم ګډون ولري؛ خو ایران ته د وسله والو طالبانو له سفر وروسته سمدستي دغې ډلې د سعودي عربستان د جدې له غونډې انکار کړی دی. د دغې ډلې ویاند زبیح الله مجاهد ویلي د جدې ناسته یې په پلان کې نه وه او نه به په کې ګډون وکړي. د مجاهد په وینا د جدې ناستې کې یې ګډون په اړه پلان نه لري خو د افغانستان روان کرکېچ د پای ته رسولو په موخه به له امریکایانو سره خپلو خبرو ته دوام ورکړي.

دا په داسې حال کې ده چې په متحده عربي اماراتو کې د طالبانو او امریکا له ناستې وروسته ټاکل شوي وه، چې د افغانستان سولې په اړه بله ناسته د سعودي عربستان په جدې ښار کې ترسره شي. د متحده عربي اماراتو په پلازمینه ابوظبی کې د امریکا او طالبانو د ناستې پر مهال د افغان حکومت استازو تمه درلوده چې د وسله والو طالبانو سره به یې هم خبرې وشي، خو طالبانو ورسره له لیدو انکار وکړ او ټینګار یې کړی و، چې دوی یوازې له امریکا سره خبرې کوي او له افغان حکومت سره نه غواړي خبرې ترسره کړي.

اوس په وروستیو د جدې په غونډه کې له ګډونه د انکار څخه دوه ورځې وړاندې طالبانو ایران ته سفر درلود او له ایراني چارواکو سره یې خبرې ترسره کړي دي. خو اوس پوښتنه دا ده چې ایران ته له سفر وروسته سمدستي طالبانو ولې د جدې له غونډې انکار وکړ؟

څو دلیلونه شته چې پر اساس یې طالبانو د جدې په غونډه کې له ګډونه انکار وکړ:

لومړی؛ د ایران لمسونه:

ایران او سعودي عربستان چې له پخوا راهیسې یې اړیکې ترینګلي او یو د بل رقیبان دي؛ په وروستیو کې دواړه هڅه کوي چې د افغانستان په سوله کې خپل شتون ولري. په وروستیو کې کله چې سعودي عربستان له پاکستان سره د شپږ میلیارده ډالرو مرستې اعلان وکړ نو پاکستان هم هڅه وکړه د افغانستان په سوله کې سعودي عربستان هم د پخوا په څېر دخپل شتون د پاکستان د همدې هڅو په لړ کې د وسله والو طالبانو او امریکا تر منځ خبرې هم په ابو ظبی کې ترسره شوي. خو کله چې د سعودي عربستان سیال د پاکستان له دغې لوبې خبریږي نو سمدستي طالبان ایران ته غواړي او تری غواړي چې د جدې په راتلونکې غونډه کې ګډون ونه کړي.

ایران ځکه نه غواړي طالبان د جدې په غونډه کې ګډون وکړي، چې ایران له سعودي سره رقابت لري او د افغانستان په سوله کې نه غواړي چې سعودي عربستان حضور ولري.

دویم؛ د طالبانو د جګړې پر ضد د سعودي فتوا:

کابو شپږ میاشتې وړاندې د چنګاښ په میاشت کې د سعودي عربستان په جدې ښار کې د نړۍ د ۳۳ اسلامي هیوادونو علماء سره راټول شوي وو او ټولو په ګډه په افغانستان کې د طالبانو جګړه ناروا او حرامه وبلله. طالبان چې په افغانستان کې خپلې روانې جګړې ته جهاد وايي نو کله چې د سعودي عربستان فتوا له وسله والو طالبانو د جګړې جواز واخیست نو د طالبانو او سعودي عربستان اړیکې هم خرابې شوې. طالبانو هغه مهال د سعودي فتوا د امریکا په خوښه بللې وه. نو اوس هم د همدې لپاره یې د جدې په غونډه کې له ګډونه انکار وکړ چې له یوې خوا ایران تری غوښتل چې د جدې په غونډه کې ګډون ونه کړي او له بلې خوا یې له سعودي عربستانه د ورکړل شوي فتوا قصد اخیست.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ

درېيم؛ د سعودي او قطر رقابت:

كلونه كيږي چې وسله وال طالبان په قطر كې خپل سياسي دفتر لري او تر ډيره د سيمي هيوادونو ته د طالبانو سفرونه هم له همدغي دفتره همغږي كيږي. سعودي عربستان او قطر په خپل منځ كې بني اړيكي نه لري او سعودي هڅه كوي چې له قطر د طالبانو دفتر هم سعودي ته انقال شي. د قطر دفتر په سر هم د وسله والو طالبانو او سعودي اړيكي چندان بني نه وي او همدا د قطر او سعودي ترينكلي اړيكي هم د دې سبب شوي چې په قطر كې د طالبانو سياسي دفتر طالبانو ته اجازه ورنكړي چې په جدي بنار كې د افغان سولي په تړاو راتلونكي غونډه كې گډون وكړي.

د ايران او سعودي رقابت؛ د جدي غونډه به ترسره شي؟

اوس د سعودي عربستان او ايران او د سعودي - قطر تر منځ د رقابتونو له امله داسې بنكاري چې د جدي غونډه ترسره نه شي. خو دلته بايد دا يادونه وشي چې كه د جدي غونډه نه ترسره كيږي نو دا په دې مانا نه ده چې له وسله والو طالبانو سره به د خبرو غوړيدلي ټغر ټوليزي. بلكي له طالبانو سره به د امريكا خبري تړ هغي دوام ولري خو پورې چې دواړه لوري د افغان جگړې د پاى په اړه يوې موافقي ته نه وي رسيدلي.

پاى